

OMNIBUS 2010

05.05.2010

KOS – klasa I gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Otrzymujesz od nas 104 punkty – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź dopisujemy Ci jeszcze 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz podarowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. **W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników itp.**

*Życzymy przyjemnej pracy. POWODZENIA!*Agnieszka Krzemińska *Świetlana przeszłość* (fragm.)

Jedną z najstarszych glinianych lampek w Polsce znaleziono w Złotej koło Sandomierza. Tę lampkę, przypominającą czajniczek z czterema dzióbkami (na knoty), wykonali w V tys. p.n.e przedstawiciele kultury lendzielskiej, jedni z pierwszych rolników na naszych terenach. W neolicie ludzie przestali mieszkać w jaskiniach, budowali drewniane chaty, zaczęli uprawiać ziemię i hodować bydło. Jak na rolników przystało, kładli się spać i budzili z kurami, a w nocy grzali się przy domowym ognisku. Oni także potrzebowali „latarek” przy różnych czynnościach w obejściu.

Bez sztucznego światła nie mogliby sobie również poradzić pracujący pod ziemią górnicy, którzy wydobywali niezbędny na narzędzia krzemień. W jednej z największych europejskich kopalni w Krzemionkach Opatowskich (czynnej od IV do połowy II tys. p.n.e.) górnicy używali pochodni. - *W wyrobisku znaleźliśmy sosnowe luczywo* - mówi dr Jerzy Bąbel, który przez lata prowadził tam wykopaliska.

(Polityka nr13, 28 marca 2009)

1. Powyższy tekst charakteryzuje się:

- A) wielowątkowością
B) zaskakującym zakończeniem
C) eksperymentalną formą
D) podporządkowaniem wywodu jednemu tematowi

2. Adresatem powyższego artykułu:

- A) jest bliżej nieokreślony ogół czytelników
B) są wyłącznie historycy
C) mogą być ludzie nieznający się na historii
D) z pewnością nie jest młodzież

3. Język przywołanego tekstu:

- A) można określić jako przystępny
B) jest niezrozumiały dla laików
C) jest przesycony terminami naukowymi
D) sprawia, że artykuł może pojawić się wyłącznie w publikacjach naukowych

4. W swoim wywodzie autorka:

- A) prezentuje fakty ustalone już dawno przez naukowców
B) nie ocenia prezentowanych przez siebie informacji
C) nie przedstawia własnych hipotez
D) wyjaśnia czytelnikowi przyczyny omawianych zjawisk

5. Aby uwiarygodnić swój wywód, pisząca:

- A) przywołuje opinie specjalisty
B) zwraca się do czytelnika bezpośrednio
C) umiejscawia wydarzenia w czasie
D) prezentuje stanowisko strony przeciwnej

6. W tekście powyższym można znaleźć:

- A) wyrażenie potoczne
B) cytaty
C) pytania retoryczne
D) wykrzyknienia

7. Charakter powyższego tekstu można scharakteryzować jako:

- A) humorystyczny
B) popularnonaukowy
C) groteskowy
D) popularyzacyjny

8. Wszystkie wydarzenia, o których mowa powyżej:

- A) są fikcyjne
B) rozgrywają się w średniowieczu
C) miały miejsce przed naszą erą
D) rozegrały się w czasach, gdy Polski nie było jeszcze na mapach

9. Pisząca używa cudzośłowu:

- A) żeby podkreślić przenośny sens wprowadzonego pojęcia
B) zaznaczając w ten sposób fragment, w którym wypowiada się ironicznie
C) wskazując wypowiedź innej osoby
D) wskazując czytelnikowi kluczowe dla wywodu pojęcie

10. W swoim tekście autorka odwołuje się do następujących dyscyplin naukowych:

- A) do archeologii
B) do historii
C) do geologii
D) do antropologii kultury

11. Z powyższego tekstu można wywnioskować, że:
 A) ludzie w dawnych czasach mogli pracować jedynie za dnia
 B) górnictwo było znane ludzkości już w IV tys. p.n.e.
 C) narzędzia w dawnych czasach były wykonywane z krzemienia
 D) w neolicie ludzie zamieszkali w jaskiniach
12. Z powyższego artykułu nie dowiemy się:
 A) kiedy wynaleziono pochodnię
 B) jakie było zajęcie ludzi tzw. kultury lendzielskiej
 C) jak wyglądała lampka odkryta pod Sandomierzem
 D) jakiego paliwa używano w dawnych lampkach
13. Prawdziwą informację zawiera stwierdzenie:
 A) hodowla bydła na naszych terenach rozpoczęła się już w neolicie
 B) w swoich jaskiniach lendzielscy rolnicy rozpalali ogniska
 C) dawni rolnicy nie potrzebowali sztucznego światła, gdyż chodzili spać z kurami
 D) neolit przypada na sześć wieków przed naszą erą
14. W pierwszym zdaniu powyższego tekstu można znaleźć:
 A) przymiotnik w stopniu najwyższym
 B) zdrobnienie
 C) wyraz, który może być rzeczownikiem i inną częścią mowy
 D) bezokolicznik
15. W tym samym zdaniu:
 A) nie ma podmiotu
 B) podmiotem jest wyraz *lampek*
 C) nie ma orzeczenia
 D) występuje podmiot domyślny
16. Wyraz *glinianych*:
 A) odmienia się przez przypadki
 B) można stopniować
 C) jest przysłówkiem
 D) jest nieodmienną częścią mowy
17. Rzeczownikiem jest wyraz:
 A) czynnościach
 B) obejściu
 C) światła
 D) europejskich
18. Wyrazy tworzące związek *sztucznego światła* są:
 A) w tym samym przypadku
 B) różnymi częściami mowy
 C) odmiennymi częściami mowy
 D) wyrazami w różnych przypadkach
19. Pierwsze zdanie powyższego tekstu:
 A) jest zdaniem pojedynczym
 B) jest zdaniem złożonym współrzędnie
 C) jest zdaniem złożonym podrzędnie
 D) jest równoważnikiem zdania
20. Na przedostatnią sylabę akcent nie pada w wyrazie:
 A) czajniczek
 B) wykonali
 C) potrzebowali
 D) wydobywali
21. W zdaniu *Ludzie w neolicie przestali mieszkać w jaskiniach*:
 A) dopełnienie wyrażono inną częścią mowy niż rzeczownik
 B) występuje okolicznik
 C) orzeczenie wyrażono bezokolicznikiem
 D) brak dopełnienia
22. Wyrazem dłuższym niż trzysylabowy jest forma:
 A) najstarszych
 B) domowym
 C) znaleziono
 D) potrzebowali
23. Przyimkiem jest wyraz:
 A) tę
 B) przy
 C) w
 D) jak
24. W związku wyrazów *przedstawiciele kultury lendzielskiej*:
 A) wszystkie wyrazy są rzeczownikami
 B) podczas odmiany przez przypadki odmienia się tylko jeden wyraz
 C) wszystkie wyrazy są odmiennymi częściami mowy
 D) nie występuje przymiotnik
25. W zdaniu *Bez sztucznego światła nie mogliby sobie również poradzić pracujący pod ziemią górnicy*:
 A) podmiotem jest ostatni wyraz
 B) nie ma przydawki
 C) jest jedno orzeczenie
 D) nie ma spójników
26. Zakończenie powyższego tekstu:
 A) ma charakter morału
 B) podsumowuje cały wywód
 C) uzupełnia informację podaną wcześniej
 D) wprowadza nowy wątek